

Accés als documents i a la informació

1a. Les consultes

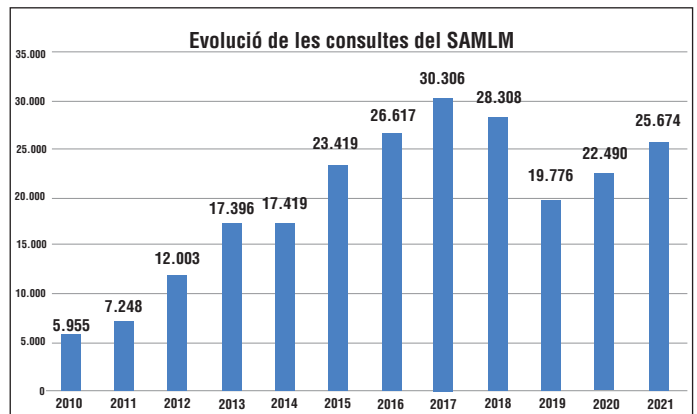
Tal com comentàvem a l'anterior *Sesmond*, l'any 2020 va ser el de l'arribada de la pandèmia de la Covid-19, del confinament domiciliari i de la paralització econòmica. Doncs bé, el 2021 ha esdevingut l'any de la recuperació, amb una voluntat de tornar a fer vida "normal" malgrat la presència i l'afectació, en més o menys grau, de la pandèmia.

Tal com es pot veure en el quadre adjunt (Consultes, préstecs i usuaris en el període 2010-2021), podem apreciar una recuperació de la interacció dels usuaris amb l'arxiu. Aquesta recuperació es manifesta amb el total de consultes efectuades al llarg de l'any, la major dels tres darrers exercicis.

El més destacable de les xifres que us presentem en el quadre és que per primer cop d'ençà que en fem l'estadística el nombre d'usuaris particulars a l'arxiu supera el d'usuaris interns de l'Ajuntament. Això ho entenem a partir de dues variables.

La primera és l'intent de fer vida normal per part de la ciutadania amb la conseqüent recuperació econòmica. Com hem esmentat altres anys entenem les consultes externes com un baròmetre de l'activitat econòmica. Si bé hi ha consultes estretament relacionades amb l'obertura de nous negocis, enguany hem vist com molts usuaris cercaven informació de cases a les urbanitzacions que havien deixat de construir-se per la crisi del 2008, i ara compraven i reprenien obres no acabades. Creiem que el fenomen de cercar cases amb jardí i la possibilitat que ofereix el teletreball ha estat determinant per l'increment de consultes particulars.

La segona variable ve determinada per l'ús dels funcionaris de l'Ajuntament dels expedients electrònics. L'administració electrònica ja és una realitat. La capacitat de cercar els antecedents més immediats directament en el programari de confecció d'expedients genera una necessitat menor d'interacció amb l'arxiu. És evident que l'arxiu d'expedients digitalitzats que tenen les unitats administratives també hi ajuda. Per a més referències podeu observar la taula de reproduccions.

Finalment ens agradaria fer esment del fort increment de les consultes virtuals. A l'arxiu diferenciem tres tipus de consultes. Un de caràcter tècnic, relacionat amb la cerca d'antecedents administratius, com seria la llicència d'una botiga o els plànols d'una casa. Un segon tipus de consulta és el que anomenem històrica, relacionat amb la recerca d'allò que els historiadors anomenen fonts primàries, com seria la recerca de documents de fons patrimonials (familiars), la consulta de padrons d'habitants o de llibres del Ple Municipal. El tercer bloc de consultes és el generalista. Un exemple seria les fotografies que es penjen a les xarxes socials.

Val a dir que s'han fet molts esforços per a proveir d'informació de qualitat i recursos el web. Aquest esforç s'ha vist recompensat amb un increment substancial de les consultes virtuals d'estudiosos a través de les eines que l'arxiu posa a l'abast de tothom en el web.

1b. Els préstecs

Com en els darrers anys, hem seguit amb la política de limitar al màxim els préstecs a les unitats administratives. Per tercer any hem mantingut els préstecs de documentació a zero expedients, garantint la custòdia de la documentació en les millors condicions.

1c. Les reproduccions

Les reproduccions estan estretament relacionades amb els préstecs de documentació. Com s'ha explicat en els darrers números del *Sesmond* es va establir una política de substitució

Consultes, préstecs i usuaris en el període 2010-2021

Any	Particulars			Administratives			Total	
	Virtuals	Presencials		Usuaris	Consultes	Préstecs	Usuaris	Consultes
	Consultes	Usuaris	Consultes					
2010	1.599	285	1.136	1.845	3.220	1.255	2.130	5.955
2011	3.077	362	1.429	1.581	2.742	1.137	1.943	7.248
2012	8.276	457	1.655	1.362	2.072	984	1.819	12.003
2013	14.103	457	1.537	1.482	1.756	940	1.939	17.396
2014	14.490	441	1.378	1.025	1.551	646	1.466	17.419
2015	21.062	281	1.162	1.162	1.655	714	1.443	23.419
2016	24.084	348	843	923	1.690	423	1.240	26.617
2017	27.715	443	1.276	683	1.315	137	1.271	30.306
2018	25.903	397	1.158	635	1.247	2	1.032	28.308
2019	18.456	292	723	352	597	0	644	19.776
2020	21.051	256	786	305	653	0	561	22.490
2021	23.784	343	1.282	309	608	0	617	25.674

de préstecs per expedients digitalitzats. Encara que en un inici va representar un sobreesforç per al personal de l'arxiu, actualment disposem d'un arxiu digital d'expedients administratius que afavoreix la preservació dels suports originals —ja siguin en paper, pergami, audiovisual...— i en facilita la seva difusió a través del web i de les xarxes socials; a més, capacita els usuaris per a la reutilització de la informació i de la documentació. Arribats a aquest punt portem més de 180.000 documents digitalitzats.

Quadre de reproduccions	2017	2018	2019	2020	2021
Documents textuais	14.269	43.307	27.636	16.051	16.532
Imatges	357	433	169	191	340
Documents audiovisuals	21	148	226	3	2
Cartografia i plànols	1.135	3.283	2.242	1.826	1.520
TOTAL	15.782	47.171	30.273	18.071	18.394

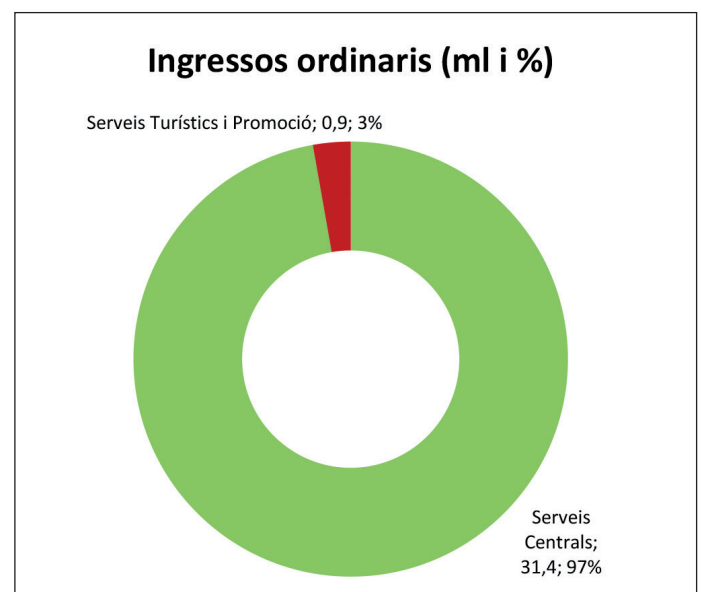
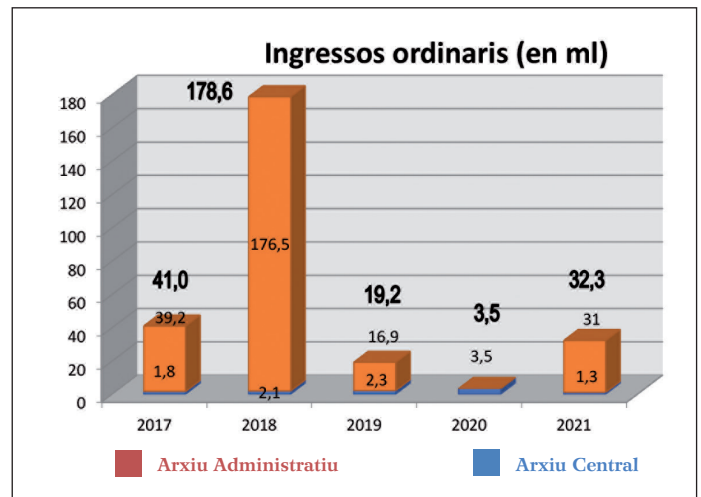
2. Els ingressos documentals

2a. Els ingressos ordinaris

Durant aquest any les transferències documentals han recuperat un dinamisme que havien perdut l'any anterior. La quantitat de metres lineals transferits s'ha multiplicat per 10 i ha tornat a la mitjana del període 2016-2017. Aquest fet és encara més notable si tenim en compte que el dipòsit 6 de l'Arxiu Administratiu encara està pendent de la reforma projectada fa uns anys. Aquestes transferències han estat possibles, fonamentalment, per l'activitat desenvolupada en el marc dels procediments d'avaluació i eliminació documental endegats durant l'exercici. D'altra banda, cal pensar que el nombre de metres lineals s'anirà reduint progressivament al llarg dels anys a mesura que la implantació de l'administració electrònica es consolidi. En un futur no gaire llunyà haurem de fer servir altres variables, com ara el nombre d'expedients o la quantitat de registres, més que no pas els metres lineals, per saber quanta documentació s'ha transferit dels arxius d'oficina al Servei d'Arxiu.

La xifra global de documentació transferida ascendeix als 32,30 metres lineals, gairebé tots provinents de l'àrea de Serveis Centrals i de Planificació. On també es pot veure aquest increment és en el nombre de registres que han entrar a l'inventari general, tot passant de 282.549 registres a 296.623, és a dir, una pujada de 14.074, gairebé el triple de l'augment de l'any anterior.

Ingressos ordinaris 2021			
Àrea	Metres lineals	Metres lineals	Percentatge
100.100 SERVEIS CENTRALS I DE PLANIFICACIÓ			
111 Serveis Jurídics / Unitat Jurídica	6,0		
121 Serveis Econòmics / Tresoreria	0,1		
130 Organització i Recursos Humans	7,9		
140 Arxiu i Gestió Documental	0,7		
160 Oficina d'Informació i Atenció Ciutadana	16,7	31,04	9,7,0
100.600 SERVEIS TURÍSTICS I DE PROMOCIÓ DE LA CIUTAT			
610 Turisme	0,9	0,9	6,0
Total		3,23	10,00

2b. Els ingressos extraordinaris

L'entrada de 44 ingressos documentals extraordinaris se situa en la mitjana habitual dels darrers anys. Tot i que, en general, es tracta de fons documentals personals de poc volum, cal destacar l'arribada d'una gran quantitat de documentació en suport fotogràfic i audiovisual, especialment petites col·leccions familiars. Alguns d'aquests ingressos tenen un volum més gran, com el centenar de filmacions en format bobina dels anys 1980 a 1990, producte de l'activitat d'Isidor Llorca, aportades per Josep Marés i Carbó. També cal destacar el fons Mas Fotògrafs, aportat per August Mas i Llibre, que inclou imatges i filmacions de Francesc Mas i Ruhí, pioner a Lloret i inspirador de la carrera de l'August. L'August ha estat tota una referència de l'activitat fotogràfica professional a la vila durant la segona meitat del segle xx, i ara tenim l'oportunitat, gràcies a aquesta cessió, de conèixer-ne millor l'obra i els impulsos creatius.

Altres fons interessants fan referència a l'Esbart Dansaire de Lloret de Mar (Antoni Garcia) o la poc coneguda *Sociedad de Aguas Mina Melitrons* —cedit pels germans Juli i Maria Antònia Poch i Oliva—, activa, com altres de similars, a la nostra vila abans de la construcció de l'actual sistema d'abastament d'aigua potable a partir de la primera meitat de la dècada de 1960. També ens ha arribat el fons personal de la ballarina i professora de dansa Sara Díaz, arrelada a Lloret ja fa més de quaranta anys.

Finalitzarem parlant d'una nova arribada del fons documental de l'Obreria de Santa Cristina i també de la documentació aportada per Josep Valls i Puigvert. En el primer cas es tracta de documentació compresa entre 1900 i 1980, principalment, amb una destacada col·lecció de fotografies, postals i recull de premsa sobre l'ermita, que ve a completar el fons de l'entitat, ingressat al SAMLM el 2016. El segon cas es refereix a un petit fons documental que ens descobreix fragments de les vides de les persones LGBTQ+ a Lloret entre 1975 i 1995. Josep Valls Puigvert va ser un dels pioners a Catalunya en l'obertura de bars dedicats específicament a aquest col·lectiu. Aquest ingrés contribueix de manera important a recuperar les veus silenciades d'una comunitat tradicionalment perseguida i maltractada que reclama una presència igualitària també en el món dels arxius.

CEDENT / DONANT		DOCUMENTACIÓ INGRESSADA
ARPÍ i MONTERO	Josep Maria	Fons fotogràfic
ARXIU MUNICIPAL DE TOSSA DE MAR / MORÉ	David	Biblioteca auxiliar i material de difusió
AUSTRICH i COMAS	Montserrat	Fons audiovisual
AUSTRICH i MARTELL	Darwin	Fons documental
BASSA i PASQUAL	Jaume	Hemeroteca local
BERNAT i MONTERO / PANÉ i PLANET	Maria Cristina / Cristina	Filmacions diverses Josep Bernat i Montero
BOSCH i UTSET	Maria	Fons fotogràfic
CALPE i CALLS	Josep	Hemeroteca local
CARBONELL i GONZÀLEZ	Carles	Fons documental
COMAS i MORÉ	Maria Assumpció	Fons audiovisual
DABAN i MASSANA	Joaquim	Fons documental i maquinari
DEINÓ	Ricard	Hemeroteca local
DÍAZ BEGOÑA	Sara	Fons documental
DOMÈNECH i MONER	Joan	Hemeroteca local
DURALL i SERRA	Joaquim	Documentació investigació genealògica
FERRANDIS i ESCOBEDO	Montserrat	Biblioteca auxiliar
FIGUERAS i CAPDEVILA	Narcís	Hemeroteca local
FRIGOLA i BOSCH	Arseni	Fons fotogràfic i material de difusió
GARCIA i GARCIA	Antoni	Fons documental Esbart Dansaire de Lloret
GILI i AUSTRICH	Jordi	Fons audiovisual
LLORCA i RIERA	Isidor	Fons audiovisual i maquinari
MACIÀ i ALDRICH	Carles	Documentació investigació arxius

MARÈS i ARBÓ	Josep	Fons audiovisual Isidor Llorca
MARTÍNEZ i PLANAS	Jordi	Fons documental i fotogràfic
MAS i LLIBRE	August	Fons documental, audiovisual i fotogràfic
MONTFULLEDA i CARRERAS	Maria Dolors	Fons fotogràfic
MORET i ABRIL	Jaume	Fons fotogràfic i col·leccions
OBRERIA DE SANTA CRISTINA / Frigola i Bosch	Arseni	Fons documental i fotogràfic
ONTAÑÓN CASTILLO	Santiago	Biblioteca auxiliar
ORRI	Xavier	Material de difusió i documentació diversa
POCH i OLIVA	Juli i Maria Antònia	Fons documental Sociedad de Aguas Mina Melitrons
PUJÓS i TRESSERRAS	Salvador	Material de difusió
REIXACH i GARCIA	Fermí	Fons documental
RIERA i BONAVIA	Maria	Fons documental
SAGARÓ i PLANIOL	Montserrat	Fons audiovisual
SALVATELLA i FERRANDO	Antoni	Fons audiovisual
SANTAMARIA i GUIRADO	Rosa Maria	Material de difusió
SOLIGUER i MAS	Jordi	Biblioteca auxiliar
TECLES SÁNCHEZ	Juan	Biblioteca auxiliar
TORRELLAS i BUIXEDA	Maria Mercè	Biblioteca auxiliar
TORROELLA i CODINA	Maria	Fons fotogràfic
VALLS i PUIGVERT	Josep	Fons documental i fotogràfic

2c. Avaluació documental

El 2021 es van reprendre els processos d'eliminació de documentació. Un dels reptes de l'arxivística és la gestió de l'espai, que malauradament és finit. Els dipòsits de l'arxiu estan plens de documentació i és necessària una política activa que permeti destriar la informació redundant d'aquella que és vital per al bon funcionament tan de l'administració com dels ciutadans.

Amb aquesta finalitat s'han executat cinc processos d'eliminació de documentació; i hem pogut alliberar un total d'11,2 metres lineals que ens permetran ingressar noves transferències.

El SAMLM posa a disposició de la ciutadania el Llibre registre d'eliminacions en el web de l'arxiu. En aquest llibre es detalla totes les dades relacionades amb cadascuna de les eliminacions realitzades per aquest Servei d'Arxiu. Hi podeu accedir en el web del SAMLM dins de l'apartat *Informació General / Registre d'eliminació de documents*.

3. Tractament i protecció del patrimoni documental

El Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar ha portat a terme durant el passat exercici el processat i tractament dels següents ingressos documentals:

CODI DE FONTS	FONTS	TRACTAMENT REALITZAT
100.000	AJUNTAMENT DE LLORET MAR	Neteja, identificació, descripció, instal·lació i digitalització parcial de documentació en diferents formats provinents dels ingressos ordinaris de les diferents àrees i seccions municipals i d'ingressos extraordinaris de petit volum.
301.000	HOSPITAL MUNICIPAL DE LLORET DE MAR	Identificació i classificació de documentació en diferents formats provinent de l'ingrés 2020/014.
509.000	FAURIA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/013.
510.000	MARTÍNEZ - PLANAS	Identificació, descripció i instal·lació de documentació en diferents formats provinent de l'ingrés 2020/004 (fase 2).
514.000	PARÉS - MACIÀ	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/046.
522.000	MAS - LLIBRE	Identificació, descripció i instal·lació de documentació en diversos formats provinent de l'ingrés 2018/026 (fase 3).
523.000	JUANOLA - SAGARÓ	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/046.
529.000	FERNÁNDEZ - BANCELLS	Identificació, descripció i instal·lació de documentació en diversos formats provinent de l'ingrés 2018/070 (fase 3).
599.007	CARBONELL - JORDI	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/020.
599.015	FRIGOLA - ROCA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/031.
599.017	AUSTRICH - MARTELL	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/018.
599.021	PI - PLANELLS	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/065.
599.027	MAGÍ - MONTFULLEDA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/006.
599.028	BOSCH - UTSET	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/025.
607.000	JOAN DOMÈNECH i MONER	Identificació, descripció i instal·lació de biblioteca auxiliar i hemeroteca local provinent de l'ingrés 2021/027.
608.000	MARIA ASSUMPCIÓ COMAS i MORÉ	Identificació, descripció i instal·lació de fons fotogràfic i filmacions provinents de l'ingrés 2021/013.
619.000	ANTONI SALVATELLA i FERRANDO	Identificació, descripció, digitalització i instal·lació de fons de filmacions provinents dels ingressos 2019/062 i 2021/039.

620.000	ISIDOR LLORCA i RIERA - TV LLORET	Identificació, descripció i instal·lació de documentació, filmacions i maquinari audiovisual provinent dels ingressos 2019/028 i 029 i 2020/040.
627.000	FELICIÀ SERRA i MONT	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/019.
633.000	RICARD GIRÓ	Identificació, descripció, digitalització i instal·lació de fons d'imatges en suport placa de vidre provinent de l'ingrés 2018/005.
699.028	JOSEP VALLS i ROCA (a) BAMBI	Identificació, descripció, digitalització i instal·lació d'imatges provinents de l'ingrés 2016/002 (fase 5).
699.029	SANTI MORET i ABRIL	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/015.
699.036	JOAQUIM DABAN i MASSANA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació, maquinari, biblioteca auxiliar i material de difusió provinents de l'ingrés 2021/028.
699.079	JOAQUIM DURALL i SERRA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/035.
699.094	JOSEP MARIA ARPÍ i MONTERO	Identificació, descripció i instal·lació de fons fotogràfic provinent de l'ingrés 2021/038.
699.098	MARIA CARME LORENZO i ALDRICH	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/007.
699.114	ROSA MARIA SANTAMARIA i GUIRADO	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/043.
699.132	XAVIER ORRI	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/001.
699.133	JOSEP VALLS i PUIGVERT	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/008.
699.134	PERE RIERA i GIRALT	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/032.
699.135	FERMÍ REIXACH i GARCIA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2021/034.
703.000	CONFRARIA DE PESCADORS	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/054 i 2021/052.
705.000	CAMBRA AGRÀRIA	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/052.
725.000	URBANITZACIÓ COLL DE LLOP	Identificació, descripció i instal·lació de documentació provinent de l'ingrés 2020/011.
799.015	ESBART DANSAIRE LLORETENC	Identificació, descripció i instal·lació de documentació en suports diversos provinent de l'ingrés 2021/016.
803.000	EDITORIAL EFADÓS - L'ABANS DE LLORET DE MAR	Identificació, descripció i instal·lació de diversos fons familiars provinent de l'ingrés 2007/038 (fase 5).
806.000	AUTOCARS MAS SL	Identificació, descripció i instal·lació de documentació en diversos formats provinent de l'ingrés 2019/038 (fase 2).

4. Activitats i difusió

4a. Activitats desenvolupades pel SAMLM

Microhistòries de Lloret

Durant el 2021 s'han continuat publicant relats i petites històries sota el títol de *Microhistòries de Lloret*, publicacions de petit format, elaborades per ciutadans i investigadors que recullen episodis del passat de la nostra vila. És un exemple de participació ciutadana que ha permès recuperar cròniques ben interessants relacionades amb temes com el contraban, les mines i fonts d'aigua, els hipogeus del cementiri, el període de la Guerra Civil i la postguerra o els orígens de l'oci LGTBQ+ a Lloret.

El SAMLM a l'exposició *Lloret, zona agrícola km 0*

L'Associació Recull Rural i Artesà de Lloret de Mar (RRALL), amb el suport de la unitat de Patrimoni Cultural de l'Ajuntament de Lloret de Mar i l'assessorament del SAMLM, va inaugurar al mes de gener l'exposició *Lloret, zona agrícola km 0* al mas de Can Saragossa. L'exposició posa en relleu i a l'abast del públic el passat agrícola de Lloret i compta amb imatges provinents de diferents fons custodiats per l'arxiu.

Vidas enterradas al Teatre de Lloret

Amb motiu de la programació al Teatre de Lloret de l'obra *Vidas enterradas*, que recull la vida i la mort de persones assassinades durant la Guerra Civil i el franquisme, el SAMLM va presentar a les seves xarxes socials una selecció de documents relacionats amb la guerra i l'exili amb l'objectiu de fer difusió de l'obra de teatre i, alhora, donar a conèixer la documentació d'aquest període.

El document del dia

El document del dia és una iniciativa promoguda per l'Associació d'Arxivers de Catalunya amb l'objectiu de donar a conèixer a les xarxes socials el patrimoni documental dels arxius. El mes de febrer el servei d'arxiu es va sumar a la proposta amb dues publicacions relacionades amb la revolta dels Joseps.

Udjat, l'exotisme de l'antic Egipte

Exposició organitzada pel Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona i que presenta un recorregut per l'antic Egipte. L'exposició ofereix una mostra de les nombroses empremtes que la civilització egípcia ha deixat a casa nostra. El SAMLM hi va participar amb diferents imatges de la

Imatge d'una de les microhistòries de Lloret de Mar elaborades per ciutadans i investigadors.

Procedència: SAMLM.

Casa Pujol i Conill, coneguda com *La Casa Egípcia*, obra de l'arquitecte Josep Vilaseca.

El Dia Internacional de la Dona al SAMLM

Presentació, amb motiu de la commemoració del Dia Internacional de la Dona, a la sala d'actes de l'Ajuntament de Lloret de Mar de *La dona als arxius*, primer de quatre projectes agrupats amb el títol *Interseccionalitat i arxius. Un programa i quatre projectes*. L'acte es va retransmetre a través de Nova Ràdio Lloret i va comptar amb la col·laboració i participació de la regidoria d'Igualtat i de l'Associació de Dones l'Aurora.

El SAMLM a l'*Arxiruta*

El mes d'abril el SAMLM va ser protagonista de l'*Arxiruta*, una secció de la Dada, el diari digital de l'Associació d'Arxivers i Gestors de Documents de Catalunya, que apropa i dona a conèixer les dependències i la feina que es porta a terme a diferents arxius catalans. A Lloret en Sergi Borralló Llauredó va entrevistar el cap de servei d'arxiu, Joaquim Daban i Massana.

Els arxius en clau femenina

Juntament amb altres arxius de les comarques de Girona, el SAMLM apareixia al mes d'abril a *El Punt Avui*. A l'article, la Gemma Busquets, informava sobre la tasca que duen a terme diferents arxius amb l'objectiu de visibilitzar la memòria de les dones. En el cas del SAMLM destaca que treballa fa mesos amb l'objectiu de recuperar diferents relats de dones pioneres de la societat lloretenca: esportistes, universitàries, empresàries del món turístic...

El SAMLM amb l'OPATL

A l'abril el SAMLM va participar juntament amb més de 35 professionals del món dels arxius, les televisions i la gestió del patrimoni audiovisual a la reunió anual de l'Observatori Permanent d'Arxius i Televisions Locals (OPATL). A la trobada es va presentar el cens d'arxius de televisions locals, es va mostrar la proposta de formació per a un futur postgrau en Gestió de Documents Sonors i Audiovisuals i es va parlar sobre les properes Jornades de Patrimoni Sonor i Audiovisual.

Congrés d'Arxivística i Gestió de Documents de Catalunya

El SAMLM va participar en el 18è Congrés d'Arxivística i Gestió de Documents de Catalunya que organitza l'Associació d'Arxivers Gestors Documentals de Catalunya i que porta per títol *El Preu de l'Ambició. Arxius, Govern de la Dada i Confiança Social*. Amb més de 350 persones inscrites, la trobada d'arxivers i arxiveres de Catalunya té com a objectiu analitzar i debatre sobre les funcions essencials de l'arxivística i la gestió documental —avaluació, descripció, classificació, preservació...— en el marc del seu procés d'adaptació als entorns d'informació datificats, tan pel que fa a la creació i gestió com a la seva explotació —difusió, reutilització...—.

La Setmana Internacional dels Arxius al SAMLM

El mes de juny els arxius tenim un data assenyalada al calendari, la Setmana Internacional dels Arxius. Amb motiu d'aquesta commemoració, i durant tota la setmana, el SAMLM va presentar el nou número del butlletí *Sesmond* amb gravacions dels autors que van explicar breument els seus articles, un nou format de presentació que va comptar amb un bon nombre de visualitzacions i visites.

En el mateix context de la Setmana Internacional dels Arxius, el SAMLM apareix al mapa geolocalitzat amb altres arxius que custodien fons documentals relacionats amb les dones.

Participació a l'exposició *L'arxiu de la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya*

L'associació Arxivers Sense Fronteres va estrenar, amb motiu del Dia Internacional dels Arxius, l'exposició virtual: *Arxiu de la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya*. El SAMLM hi va col·laborar amb diferents documents i imatges que provenen del fons Guinart – Ball-Illatinas – Xiberta, del fons Macià i del fons Fàbregas.

Arxius LGTBIQ+

El SAMLM es va adherir a la campanya impulsada pels arxius catalans amb l'objectiu de reivindicar la diversitat i l'orgull LGTBIQ+. D'una banda, es va donar més visibilitat al col·lectiu a través de la difusió de diferents documents; i de l'altra, es van publicar quatre microhistòries que van permetre recollir i conservar el testimoni d'alguns dels protagonistes.

El SAMLM a Sa Caleta

Des dels departaments de Promoció Econòmica i Medi Ambient es va prendre la iniciativa de dignificar i embellir Sa Caleta; i des del SAMLM, per decorar les portes de les casetes de Sa Caleta, es va col·laborar amb l'aportació de fotografies de diferents fons documentals que mostraven imatges dels homes i dones que foren protagonistes d'aquell indret.

Trobada Obres 2021

Coincidint amb la Festa Major, a la Plaça del Pi de Santa Cristina i durant la trobada anual de la comissió d'obres, es va projectar el muntatge audiovisual *Entre llops de mar i sirenes. El llegat cinematogràfic d'Ernest Adler*. Muntatge realitzat pel SAMLM amb motiu del Dia del Patrimoni Audiovisual de 2020.

Presentació del llibre *Agustí M. Vilà i Galí. Un navegant de terra ferma*

Coincidint amb els actes de la Festa Major de Santa Cristina, el dijous 29 de juliol al pati de l'Erol de la Rectoria, es va dur a terme l'acte de presentació del llibre *Agustí M. Vilà i Galí. Un navegant de terra ferma*, de Joan Domènech i Moner. L'autor va realitzar aquest estudi biogràfic de qui fou estudiós i figura rellevant de la societat lloretenca. La presentació va anar a càrrec de l'historiador Mario Zucchitello i va comptar amb la participació de la regidora de l'arxiu, Ana Garcia-Castany, i de l'alcalde de Lloret de Mar, Jaume Dulsat.

El SAMLM i la tornada a l'escola

Coincidint amb l'inici del curs escolar, el SAMLM va fer difusió dels diferents fons documentals vinculats al món educatiu. Es

Acte de presentació del llibre *Agustí M. Vilà i Galí. Un navegant de terra ferma* de Joan Domènech i Moner.

Procedència: SAMLM.

van compartir imatges escolars, dossiers d'alumnes, quaderns dels professors, que procedien de diferents fons: de Mossèn Pere Torrent i Crous, de Maria Àngels Alemany i Boris i de Jesús Pau i Soler.

Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual 2021: la teva finestra al món

L'edició d'enguany del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual va comptar amb la projecció de la filmació *Platges, les de Lloret*, de Francesc Mas i Ruhí (1911 – 1997) i també es va formalitzar la cessió del Fons Mas Fotògrafs per part del seu fill, August Mas i Llibre.

El SAMLM aprofita aquest dia per a donar a conèixer la documentació audiovisual que conservem als nostres dipòsits i per explicar quines són les tècniques i les condicions més adients per a la seva conservació.

La maleta. Documents i relats de la migració

El SAMLM i la secció de Serveis Socials Especialitzats del departament de Benestar i Família de l'Ajuntament de Lloret de Mar van presentar a la Sala Polivalent de l'arxiu el projecte *La Maleta. Documents i relats de la migració* als membres de diferents associacions, entitats i comunitats de la vila de Lloret. Una trobada amb els tècnics i responsables d'impulsar el projecte per tal de donar a conèixer els objectius i per fer-los-en partícips.

A través dels records i de la documentació de les persones migrades es pretén construir un relat conjunt del passat, del present i del futur del nostre municipi que posi de relleu que el fenomen migratori forma part de la singularitat humana, i que reconegui la migració com un valor fonamental en la memòria col·lectiva.

Els arxius tenen el compromís social de conservar una memòria plural i d'assegurar la custòdia de fons documentals que siguin representatius de les activitats impulsades per tots els col·lectius.

Conferència *I tot segueix igual*

La regidoria d'Igualtat va organitzar i coordinar un seguit d'activitats amb motiu del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, que es commemora el 25 de novembre. L'arxiu va col·laborar en la conferència, a càrrec de la historiadora i col·laboradora del SAMLM Montse Sala i Vila,

Acte de presentació al Teatre de Lloret de la filmació *Platges, les de Lloret*, de Francesc Mas i Ruhí.

Procedència: SAMLM.

Reunió amb entitats pel projecte *La Maleta. Documents i relats de la migració*.
Procedència: SAMLM.

que amb el títol *I tot segueix igual. violència masclista a la 2a meitat del segle XIX*, va exposar diversos casos de violència masclista contra dones lloretenques que es van produir a finals del segle XIX.

El SAMLM a les IX jornades d'Arxivers Sense Fronteres

El SAMLM va participar al mes de desembre a la taula *Arxius per la Diversitat* organitzada per Arxivers sense Fronteres dins de les IX jornades organitzades per aquesta entitat. Durant la seva intervenció, en Joaquim Daban, cap del SAMLM, va explicar la funció social dels arxius i el projecte *Interseccionalitat i arxius*, que pretén donar visibilitat a col·lectius silenciats: la dona, els migrants i les minories afectivosexuals i de gènere. En Jordi Padilla, tècnic del SAMLM, va presentar el seu treball *Memoria DASG: archivos desviados, archivos del poder*.

També van participar a la taula Gustavo Meoño investigador de l'Arxiu Històric de la Policia Nacional de Guatemala, Javier Fernández Galeano, historiador, antropòleg i investigador de la temàtica *queer* i Magda Costa, documentalista i responsable del centre de documentació del Casal Lambda. La taula, moderada per en Xavier Orri, del SAMLM, buscava valorar el paper que tenen els arxius en la visibilització de les minories afectivosexuals i de gènere així com el paper que tenen els arxius en la construcció d'aquest nou patrimoni documental.

Visites de centres educatius i formatius

Després de gairebé dos anys d'aturada forçosa com a conseqüència de les restriccions ocasionades per la pandèmia de la COVID-19, el mes de novembre de 2021 es van reprendre les visites guiades a les instal·lacions del nostre servei d'arxiu.

Com a novetat, en col·laboració amb l'Institut Escola Lloret, es va contemplar la possibilitat de treballar les fonts primàries

Conferència *I tot segueix igual. Violència masclista a la segona meitat del segle XIX*, a càrrec de Montse Sala i Vila.
Procedència: SAMLM.

i secundàries a través de diversos fils conductors relacionats amb la història local. L'equip del SAMLM, amb el professorat, va seleccionar quatre temes a tractar durant les sessions:

- L'arribada d'un torpede a la platja de Lloret l'any 1937.
- La relació dels lloretencs amb l'esclavatge al segle XVIII i XIX.
- El cinema a Lloret.
- La Torre Campderà i la història de la salut mental a la nostra vila.

Aquestes visites estan especialment pensades per incentivar l'ús de l'arxiu per part de l'alumnat a l'hora de fer treballs de síntesi o recerca. L'objectiu és apropar-ne el funcionament, sovint desconegut i, alhora, fomentar-ne l'ús. La participació activa i l'observació directa de documents originals permet desmitificar el concepte tancat dels arxius. Durant el recorregut es donen a conèixer les tasques principals que s'hi desenvolupen i les fases de tractament de la documentació. S'incideix especialment en les fonts primàries i les fonts secundàries com a elements clau per a començar un treball de recerca o de síntesi. Per a reforçar les explicacions els alumnes van poder consultar documents originals en diversos suports —manuscrits, fotografies, audiovisuals... — els quals completaven el relat històric.

D'altra banda, des de l'any 2020 l'alumnat dels cursos de l'Oficina de Català visita el SAMLM com una activitat complementària per incentivar la conversa tot descobrint el funcionament del nostre arxiu.

A banda de visitar les instal·lacions, se solen mostrar documents que generin curiositat i que, alhora, tinguin relació amb la realitat històrica i plural del nostre municipi. D'aquest manera es pretén fomentar la pràctica i la coneixença de noves paraules específiques que potser no s'utilitzen en un context quotidià. Els participants tenen l'oportunitat de veure documents relacionats amb les migracions del passat i establir analogies amb el present. Es treballa també l'evolució urbanística del municipi mitjançant la visualització de fotografies antigues que permeten entendre millor com és Lloret avui.

L'acollida d'aquest tipus de visites és molt satisfactòria ja que són una oportunitat per a poder practicar la llengua catalana en un context diferent al de l'aula.

Finalment, també cal esmentar la visita realitzada per alumnes de l'ESAGED a les dependències de l'arxiu, amb l'objectiu de conèixer de primera mà el funcionament del servei d'arxiu i per analitzar l'activitat que es du a terme a través de les xarxes socials.

Visita guiada a les instal·lacions del SAMLM dels alumnes de l'Oficina de Català de Lloret de Mar.
Procedència: SAMLM.

4b. Presència a la xarxa

El lloc web del SAMLM

Enguany hem efectuat una important remodelació del web del SAMLM. Amb la irrupció del nou projecte *Interseccionalitat i arxius* s'ha considerat que convenia redibuixar els anteriors apartats per tal que el web estigués estructurat amb més coherència.

S'han establert quatre grans apartats. El primer, *Informació general*, recull les dades de contacte, les notícies i la intrahistòria de l'arxiu així com la carta de serveis que ofereix.

El segon gran bloc, *Els fons*, és el que concentra la major part de consultes virtuals de l'arxiu. En aquest bloc hi destaquen, per una banda, les fitxes NODAC de tots els fons que custodia aquest arxiu municipal. D'altra banda, l'Arxiu en línia que juntament amb el dipòsit virtual posa a l'abast dels usuaris documentació digitalitzada. En aquest bloc, volem destacar la incorporació d'una nova llibreria del dipòsit virtual, on es recullen els llibres d'actes de la Junta de Govern Local. Aquest projecte ha comportat la digitalització dels esmentats llibres, la correcció i muntatge dels documents digitalitzats i la posterior incorporació en l'aplicatiu del web. El procés ha estat lent i costós pels esforços que implica, però creiem que ajudarà a millorar a complir els estàndards de transparència de l'Ajuntament i alhora facilitarà la feina als historiadors, que podran accedir a aquesta documentació d'una manera més còmoda i sense restriccions d'horaris o desplaçaments.

Captura de pantalla de l'apartat del dipòsit virtual de la web del SAMLM.

Procedència: SAMLM.

El tercer bloc l'hem anomenat *La funció social del SAMLM*. Aquest tercer bloc recull la voluntat de fer un trencament amb les dues ànimes que fins fa uns anys s'atorgava a un arxiu. La de conservar i preservar la documentació històrica; i la de gestionar la documentació administrativa. Actualment els arxius, a banda de conservar les seves funcions, han evolucionat per apropar-se al conjunt de la ciutadania, fruit de la seva evolució natural i de la inquietud per a donar servei. Les noves lleis de transparència per a facilitar l'accés de la informació pública així com un món que evoluciona i accepta les lluites de diversos col·lectius silenciats, posa l'arxiu com una part central en el debat i ens commina a recollir l'existència de les diverses identitats i sensibilitats de la comunitat.

Aquest apartat s'articula amb dues ànimes: la de la memòria i la de la relació amb la comunitat. En la memòria hi destaca el programa *Interseccionalitat i arxius*, l'apartat *Mirades d'ahir*, les microhistòries i l'apartat *La mirada ampliada*. Aquests apartats ens ajuden a conservar la memòria col·lectiva de tota la comunitat i són una alternativa a la memòria "oficial". La relació amb la comunitat l'articulem o bé d'un mode "institucional", amb projectes com *L'escrivà del segle XXI*, el Grup d'Amics de l'Arxiu i les visites organitzades a les dependències de l'arxiu; o bé d'una manera més espontània, més directa, amb les campanyes *Arxivem el moment* o la relació a través de les xarxes socials.

El quart bloc s'anomena *Difusió i publicacions*. És el lloc on mostrem les publicacions que porta a terme l'arxiu, ja sigui aquest butlletí, les col·leccions de llibres *Es Frares* o *Sa Caravera* o la producció audiovisual. La finalitat de les publicacions és fer difusió del ric patrimoni documental custodiat en aquest Servei d'Arxiu Municipal. És per això que hem considerat convenient afegir-hi l'apartat d'exposicions.

El cinquè bloc l'hem anomenat *La carpeta de l'arxiu*. Es podria entendre com el que anteriorment es coneixia com a gabinet de curiositats, un recull d'informació que pot ser útil per a aproximar-se a un primer estudi de Lloret. Hi apleguem la història, la toponímia i l'onomàstica del terme municipal, breus explicacions de documents que ens mostren com es vivia a Lloret. I finalment ens agradaria destacar un dels apartats amb més visites, les *Llegendes i tradicions*.

Enguany hem tingut un total de 30.148 visites en el web de l'Arxiu. Els apartats més consultats són: *Llegendes i tradicions*, amb 4.061 visites, *l'Arxiu en línia*, amb 2.921 visites, la *Descripció dels fons*, amb 2.896 visites, i les *Microhistòries*, amb 2.092 visites.

El canal de Youtube del SAMLM

L'any 2021 s'ha donat un nou impuls al canal de Youtube i aquest impuls s'ha vist recompensat amb el major increment de visites que ha tingut el canal. Hem passat de 7.598 visites l'any anterior, a 26.252 el 2021, i de 16.860 minuts visualitzats a 35.268 minuts.

Vista la bona acollida del canal de Youtube, enguany

s'ha considerat convenient generar tres noves llistes de reproducció.

- *Interseccionalitat*, que recull els vídeos confeccionats en relació al projecte *Interseccionalitat i arxius. Un programa i quatre projectes*.
- *Presentacions del Sesmond*: agrupa les breus presentacions que han fet els autors sobre els seus articles publicats al *Sesmond*.
- *Fons audiovisuals del SAMLM*: Aquest conjunt de vídeos neix amb la voluntat de mostrar al públic les diverses tècniques i problemàtiques que ens trobem a l'hora d'afrontar la preservació dels fons i com es conserven els diferents suports de la documentació.

Hi ha tres vídeos que destaquen per l'aflluència de públic que han tingut. El primer de tots, la *Visita de Maradona a Lloret*, el segon la nadala i, finalment, *Tot recordant Santa Cristina*.

El SAMLM a les xarxes socials

Les publicacions realitzades a les diferents xarxes del SAMLM: Facebook, Twitter i Instagram, es poden agrupar segons el tipus de suport i temàtica en quatre grans àrees:

- Secció web: on fem difusió i donem a conèixer una secció o apartat del web del SAMLM.
- Imatges: compartim i fem difusió de diferents imatges conservades als dipòsits del SAMLM.
- Notícies: publiquem informacions i novetats relacionades amb actes organitzats o amb participació de l'Arxiu. També donem a conèixer novetats relacionades amb el servei d'arxiu; ingressos, millores al web, presentacions...
- Vídeos: on compartim muntatges relacionats amb un esdeveniment, acte o temàtica, realitzat amb imatges dels fons que custodiem al servei d'arxiu.

Per a difondre i donar a conèixer la documentació conservada al SAMLM s'han creat seccions fixes que es comparteixen amb certa periodicitat, així com monogràfics dedicats a una temàtica concreta. Durant el 2021 en destaquem les següents:

- *L'Hemeroteca del SAMLM*, on s'ha fet difusió de les diferents capçaleres, diaris i revistes editats a Lloret.
- *Els pergamins del SAMLM*, que continua generant molta expectació, tan pel suport del document, el pergami, com pel contingut.
- *L'evolució de l'Arxiu*, on expliquem el camí que ha seguit l'arxiu municipal, del segle XII fins a l'actualitat.
- *Microhistòries de Lloret*, una secció que ha comptat amb molta acceptació i col·laboració ciutadana.
- *Coneixeu l'indret?*, on compartim imatges curioses on apareixen indrets que no han estat identificats i que, gràcies a la participació ciutadana, aconseguim situar-los.

- També hem continuïtat publicant les seccions de *L'Arxiu per dins*, del SAMLM & PRESS i, a l'estiu, la secció *Llegir a L'Estiu*. I entre els monogràfics destaquen: *Vidas Enterradas*, publicacions, durant una setmana, de documentació relacionada amb la Guerra Civil; i *Platges, les de Lloret*, que mostrava, a l'estiu, les imatges de diferents platges, cales i penya-segats del litoral lloretenc.

Facebook

El compte del SAMLM a Facebook té 3.501 seguidors. Segons les dades estadístiques que facilita el propi web, els perfils dels nostres seguidors es podrien classificar:

- Segons sexe: el 58% són dones, el 40% homes i el 2% no s'especifica.
- Segons edat: de 13 a 17 anys (1%), de 18 a 24 (1%), de 25 a 34 anys (11%), de 35 a 44 anys (25%), de 45 a 54 anys (28%), de 55 a 64 (20%) i més de 65 (14%).
- Segons procedència geogràfica: de Lloret hi ha 2.016 seguidors (56%), de Barcelona són 327 seguidors (10%), de Blanes hi ha 267 seguidors (8%), de Girona són 178 seguidors (5%) i de procedència diversa —resta de Catalunya, Europa i altres àrees— hi ha 713 seguidors (21%).

El nombre total de publicacions que hem compartit a Facebook durant el 2021 ascendeix a 465.

Twitter

El perfil del SAMLM a Twitter ha assolit, durant el 2021, els 1.607 seguidors i hem realitzat 1.956 piulades. Relacionat amb els seguidors, segons les dades facilitades per l'aplicació Twitter Analytics, el 50% són homes, un 49% dones i l'1% restant no especifica el sexe. Un 76% dels seguidors són catalans, un 21% espanyols i el 3% restant de diferents procedències: Andorra, Gran Bretanya, Estats Units, Mèxic, Alemanya...

El perfil ha rebut 355.220 visites, de les quals 14.110 han interactuat de diverses maneres, visualitzant, compartint o comentant un contingut publicat.

Instagram

Després de més de tres anys de presència del SAMLM a Instagram hem arribat als 1.327 seguidors i durant el 2021 el perfil ha rebut un total de 141.790 visites. D'aquest total, 38.651 han interactuat de diverses maneres, visualitzant, posant m'agrada o comentant un contingut publicat.

Les imatges són les protagonistes del contingut compartit a Instagram. En una mateixa publicació, amb la opció del carrusel d'imatges, podem publicar fins a 10 imatges.

El nombre total de publicacions durant l'any ha ascendit a 532.

Amb l'opció *Instagram Stories*, molt popular, podem penjar fotografies o vídeos ensenyant una acció que desapareixerà passades 24 hores. A través d'aquesta modalitat hem compartit 89 publicacions. Durant el 2021 Instagram ha activat la modalitat de compartir enllaços a través d'aquestes publicacions. Sovint, les *Stories* del SAMLM incorporen enllaços al web de l'arxiu. Amb IGTV tenim la possibilitat de penjar vídeos més llargs. A través d'IGTV hem compartit 20 vídeos durant el 2021.

5. El Grup d'Amics de l'Arxiu (GAA)

El 2021, com ja va passar el 2020 ha estat un any complicat pel que fa a les trobades setmanals amb el GAA. La pandèmia ha afectat de ple les sessions de treball. Però, no obstant això, el grup s'ha adaptat a les circumstàncies i a les mesures imposades per les autoritats i s'ha adequat perfectament a un *format híbrid* que combina les trobades virtuals i presencials, segons evolucionava la pandèmia i el nombre de contagis.

Així, de gener a octubre, les sessions de treball es van celebrar de manera virtual a través de la plataforma ZOOM, i a partir del 22 d'octubre de 2021, les trobades van reprendre el format presencial a la Sala Polivalent del SAMLM. Malauradament, però, el format presencial es va tornar a anul·lar a les portes de les festes de Nadal, com a conseqüència dels contagis ocasionats per la sisena onada.

Consultant el registre d'assistència del GAA durant el 2021 podem copsar com les sessions virtuals de gener a octubre comptaven amb una mitjana de 14 col·laboradors.

A partir d'octubre i en reprendre les sessions presencials el nombre de col·laboradors va pujar a 20 assistents, l'aforament màxim que ens podíem permetre a la Sala Polivalent, segons indicaven les mesures sanitàries.

Durant el 2021 el personal del SAMLM va organitzar dues sortides amb els Amics de l'Arxiu. La primera, a l'agost, la visita al Castell d'en Plaja, que amb motiu de la jornada de portes obertes i gràcies a les gestions de la Unitat de Patrimoni Cultural de l'Ajuntament de Lloret de Mar, va comptar amb 24 membres. La segona, a l'octubre, va ser una visita guiada a l'exposició *Lloret, zona agrícola km 0*, ubicada al mas de Can Saragossa. L'exposició està organitzada de manera conjunta per l'Associació Recull Rural i Artesà de Lloret de Mar i la unitat de Patrimoni Cultural de l'Ajuntament de Lloret de Mar i compta amb el suport del SAMLM. La visita va comptar amb dos guies de luxe, en Rafel Roig de Llobet, president del RRALL i membre del GAA i la guia professional Ana Peña. A la visita hi van assistir 22 persones.

El tradicional *Brindis de Nadal al SAMLM*, aquest any es va fer adaptant-nos a les restriccions anunciades per aturar la sisena onada. Els membres del GAA van ser convocats i rebuts pel personal del SAMLM; per l'alcalde, Jaume Dulsat; per la regidora del SAMLM, Ana García-Castany i altres regidors de l'equip de govern. Durant la trobada, a l'aire lliure i a l'exterior del carrer Josep Lluhi, van ser obsequiats amb un recordatori i amb la felicitació de Nadal.

El SAMLM agraeix a tots els membres del Grup d'Amics de l'Arxiu la seva tasca i la col·laboració desinteressada durant aquests catorze anys. Sens dubte, contribueixen a la preservació de la memòria de la nostra vila. Moltes gràcies, GAA!

Una de les sessions del Grup d'Amics de l'Arxiu, que el 2021 s'han pogut tornar a fer presencials a les instal·lacions del servei d'arxiu municipal.

Procedència: SAMLM.